

Duitsland in 2022

Vooruitblik

Achtergrond - 5 januari 2022 - Auteurs: Marja Verburg, Jesse Oude Egberink

Duitsland begint het jaar met snel stijgende coronacijfers en een discussie over een algemene vaccinatieplicht. Als voorzitter van de G7 speelt Duitsland op het internationale toneel een vooraanstaande rol, in een tijd van oplopende spanningen onder meer rond Oekraïne. 2022 is ook het jaar waarin de laatste Duitse kerncentrales moeten sluiten.

Vaccinatieplicht

Met het snel stijgende aantal coronabesmettingen in Duitsland gingen eind 2021 [steeds meer stemmen](#) op voor een algemene vaccinatieplicht. Ook politici die aanvankelijk nog tegen waren, spraken zich ervoor uit. Het aantal inentingen bleef in verschillende Duitse regio's achter waardoor de zorg daar overbelast raakte. De Ethikrat, een Duitse ethische commissie, [sprak zich](#) eind december onder voorwaarden uit voor een algemene vaccinatieplicht. Nu is het aan de Bondsdagleden om zich erover uit te spreken. Als zij voor stemmen, kan de plicht in februari of maart worden ingevoerd. Voor zorgmedewerkers [is al een vaccinatieplicht](#) besloten, die gaat half maart in.

Verkiezing bondspresident

Op 13 februari staat de verkiezing van de nieuwe bondspresident op het programma. De herverkiezing van de populaire en gerespecteerde Frank-Walter Steinmeier (SPD) is zo goed als zeker. Hij is [president sinds 2017](#) en heeft de steun van regeringspartijen SPD, FDP en de Groenen en van de grootste oppositiepartij CDU/CSU. Zij hebben een ruime meerderheid in de [Bundesversammlung](#), het orgaan dat elke vijf jaar een nieuwe president kiest. De vergadering bestaat uit alle Bondsdagleden en evenveel vertegenwoordigers uit de deelstaten, in totaal 1472 mensen. Ook *Promi's*, bekende Duitsers, doen op uitnodiging van de politieke partijen mee aan de presidentsverkiezing. In 2017 waren dat onder meer voetbaltrainer Joachim Löw, uitgeefster Friede Springer en zanger Peter Maffay.

Deelstaatverkiezingen

Inwoners van Saarland, Sleeswijk-Holstein en de aan Nederland grenzende [deelstaten](#) Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen mogen in 2022 naar de

stembus. In Saarland zijn de verkiezingen op 27 maart. Daar staat de SPD in de peilingen voor de CDU. Ook in Sleeswijk-Holstein (8 mei) staat de CDU op dit moment op achterstand.

Een week later, op 15 mei, is de vraag of de CDU de grootste partij blijft in het voormalige SPD-bolwerk Noordrijn-Westfalen. Vorig jaar vertrok CDU-minister-president Armin Laschet naar de landelijke politiek, waar hij de Bondsdagverkiezingen verloor. In de peilingen gaan CDU en SPD gelijk op. Voor de CDU zou verlies in deze grote, belangrijke deelstaat opnieuw een gevoelige nederlaag zijn. Nedersaksen is op 9 oktober aan de beurt. Daar staat de regerende SPD ruimschoots voor in de peilingen.

Volkstelling

Op 15 mei, 11 jaar na de vorige, vindt een nieuwe [Duitse volkstelling](#) plaats. Zo'n census is voor EU-leden elke 10 jaar verplicht, maar in 2021 werd die vanwege de coronapandemie uitgesteld. De volkstelling moet duidelijk maken hoeveel mensen in Duitsland leven en hoe ze wonen en werken. Een groot deel van de gegevens komt uit bestaande registers, maar anders dan in Nederland gaan in Duitsland ook enquêteurs langs de huizen. Daarnaast wordt ruim 10 miljoen mensen gevraagd een online vragenformulier in te vullen. Na de laatste volkstelling in 2011 bleek Duitsland 1,5 miljoen inwoners minder te hebben dan gedacht. Dat leidde tot veel [protest bij gemeenten](#), die op basis van inwoneraantallen geld van de overheid krijgen en het ineens met minder geld moesten doen.

Documenta

Van 18 juni tot 25 september - precies 100 dagen lang - moet in Kassel de 15e editie van [Documenta](#) plaatsvinden. Dat is wereldwijd de grootste tentoonstelling voor moderne kunst. Curator is dit keer het kunstenaarscollectief Ruangrupa, uit Jakarta, Indonesië.

Minimumloon stijgt

Duitsland kampt met een [grote kloof tussen arm en rijk](#). Regeringspartij SPD ziet een verhoging van het minimumloon - dat in Duitsland pas in 2015 is ingevoerd - als belangrijk instrument om deze kloof te verkleinen. De nieuwe regering gaat het minimumloon vanaf dit jaar [in etappes](#) verhogen naar 12 euro per uur. Op 1 januari is het gestegen van 9,60 euro naar 9,82 euro, op 1 juli wordt het 10,45 euro per uur.

Atomausstieg

Na de kernramp in het Japanse Fukushima in 2011 besloot Duitsland al zijn kerncentrales te sluiten. De *Atomausstieg* moet in 2022 worden voltooid. Tijdens

de jaarwisseling werden al [drie centrales gesloten](#), en eind dit jaar gaan ook [de laatste drie](#) centrales van het net. Hoewel Duitsland zijn eigen klimaatdoelen de komende twee jaar niet lijkt te halen, wil Robert Habeck (Bündnis 90/Die Grünen), de nieuwe minister van Economische Zaken en Klimaatbescherming, [vasthouden](#) aan de geplande sluitingen. Van [de nieuwe plannen](#) van de EU om kernenergie als duurzaam te kwalificeren, moet Duitsland [niets hebben](#). Frankrijk is daar een groot voorstander van, maar Habeck noemt het “greenwashing” en “verkeerd”.

G7-top in Beieren

Duitsland is gedurende het hele jaar [voorzitter van de G7](#), een informeel forum van zeven vooraanstaande industrielanden en de EU. Kanselier Olaf Scholz wil het voorzitterschap gebruiken om de groep van G7-staten tot “voortrekker” te maken, “voor een klimaatneutrale economie en een rechtvaardige wereld”, zei hij tijdens zijn [nieuwjaarstoespraak](#). Bescherming van het klimaat, versterking van democratieën wereldwijd en bestrijding van de coronapandemie zijn de belangrijkste thema’s van het Duitse voorzitterschap.

De G7 bestaat uit Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Japan, Canada en de VS. Daarnaast is de Europese Unie bij alle ontmoetingen aanwezig. Onderdeel van het Duitse voorzitterschap is een G7-top die van 26 tot en met 28 juni plaatsvindt in Schloss Elmau in de Beierse alpen. Daar vond ook [de laatste G7-top](#) in Duitsland plaats, in 2015. Duitsland was eerder voorzitter, toen nog van de G8, in 2007 in Heiligendamm. Kanselier Angela Merkel kreeg destijds veel lof omdat de VS toen voor het eerst het proces van klimaatverandering erkenden.

Met sluimerende conflicten in onder meer Oekraïne en Wit-Rusland en gespannen betrekkingen met China en Rusland staat er internationaal veel op het spel. Daarbij zijn de ogen van Europa en de wereld gericht op de nieuwe Duitse regering, met name op kanselier Scholz en minister Baerbock.

Frankrijk

De ogen zijn ook op buurland Frankrijk gericht. Frankrijk is de eerste helft van 2022 EU-voorzitter. In april volgen ook nog de Franse presidentsverkiezingen. De

Duitse regering hoopt op een herverkiezing van Emmanuel Macron, die een groot voorstander is van meer samenwerking en integratie in de EU. Ook het nieuwe kabinet van kanselier Scholz is uitgesproken pro-Europees, [Scholz hoopt met Macron](#) de Frans-Duitse as in de EU te kunnen versterken. In zijn [eerste regeringsverklaring](#) in de Bondsdag noemde Scholz de Frans-Duitse vriendschap het fundament van de EU.

Olympische Winterspelen en WK voetbal

Net als afgelopen jaar kent 2022 twee grote internationale sportevenementen: zowel de Olympische Winterspelen in China als het wereldkampioenschap voetbal in Qatar staan op het programma.

Eind 2021 kondigden de VS, Australië en Groot-Brittannië een diplomatieke boycot voor de Spelen in Beijing aan. Vanwege de mensenrechtenschendingen in China vinden de drie landen het niet gepast om politici naar het toernooi af te vaardigen. De druk op Duitsland en de EU om ook met een vergelijkbare boycot te komen, is daardoor toegenomen. Minister van Buitenlandse Zaken Annalena Baerbock (Bündnis 90/Die Grünen) wil dat de EU-landen daar gezamenlijk over besluiten. De Spelen vinden plaats van 4 tot 20 februari.

Vanwege de weersomstandigheden in Qatar wordt het WK voetbal voor het eerst in de winter gespeeld. Van 21 november tot 18 december strijden 32 landen in de golfstaat om de wereldbeker. Net als het Nederlands elftal is ook Die Mannschaft al voor het toernooi geplaatst. Ook bij dit toernooi vormen mensenrechten een terugkerend thema. Arbeiders in Qatar hebben de stadions onder erbarmelijke omstandigheden moeten bouwen. Daarbij zijn meer dan [15.000](#) mensen bij om het leven gekomen. Naar alle waarschijnlijkheid zal Duitsland - net als alle andere landen - gewoon aanwezig zijn op het toernooi. Of er een politieke boycot of een ander statement tijdens het toernooi komt, is nog onduidelijk.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/47708/duitsland-in-2022>